

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 09.03.2017, sp. zn. 32 Cdo 1051/2015, ECLI:CZ:NS:2017:32.CDO.1051.2015.1

Číslo: 104/2018

Právní věta: Předpokladem vzniku nároku provozovatele výroby elektrické energie využívající sluneční záření na výkupní ceny elektřiny stanovené pro rok 2010 je skutečnost, že výrobce začal do konce tohoto roku v souladu s pravomocným rozhodnutím o udělení licence vyrábět a dodávat elektřinu do elektrizační soustavy. Tento předpoklad není splněn, jestliže dodávky byly prováděny bezesmluvně a bez připojení k přenosové nebo distribuční soustavě provedené provozovatelem příslušné soustavy.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 09.03.2017

Spisová značka: 32 Cdo 1051/2015

Číslo rozhodnutí: 104

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Cena

Předpisy: § 25 odst. 1 předpisu č. 458/2000Sb. ve znění do 17.08.2011

§ 3 odst. 1 předpisu č. 180/2005Sb.

§ 4 předpisu č. 180/2005Sb.

§ 52 předpisu č. 458/2000Sb.

§ 6 předpisu č. 180/2005Sb. ve znění od 20.05.2010

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud zamítl dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze 13. 11. 2014, sp. zn. 8 Co 235/2013.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Žalobkyně se v souzené věci žalobou podle části páté zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), domáhala, aby soud nahradil rozhodnutí předsedy Energetického regulačního úřadu (dále též jen „ERÚ“) ze dne 27. 5. 2011, č. j. 00243-17/2011-ERU, v celém rozsahu tak, že účastnice řízení (dále též jen „účastnice“) je jako provozovatel distribuční soustavy povinna uzavřít se žalobkyní jako výrobcem elektřiny dodávané fotovoltaickou elektrárnou P. (dále též jen „FVE P.“ či „FVE“) smlouvu o dodávce elektřiny vycházející z výkupních cen platných pro fotovoltaické elektrárny s výkonem nad 30 kW a uvedených do provozu od 1. 1. 2010 do 31. 12.

2010.

2. Krajský soud v Českých Budějovicích v záhlaví označeným rozhodnutím potvrdil rozsudek Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 1. 11. 2012, č. j. 34 C 262/2011-361, v zamítavém výroku o věci samé a ve výroku o nákladech řízení jej změnil tak, že žalobkyně je povinna na jejich náhradu zaplatit účastnici částku 15 839 Kč (první výrok). Zároveň rozhodl o nákladech odvolacího řízení (druhý výrok).

3. Odvolací soud shledal správným postup soudu prvního stupně, jenž vzal za svá skutková zjištění správního orgánu podle § 250e odst. 2 věty první o. s. ř. a neprováděl dokazování. Ztotožnil se s názorem soudu prvního stupně, že zjištění ERÚ jsou pro účely právního posouzení věci postačující, neboť odpovídají shodným skutkovým tvrzením obou účastníků řízení a skutečnost mezi nimi sporná, zda FVE fakticky dodávala elektřinu do odběrné sítě účastnice již od 8. 12. 2010 či nikoliv, není právně významná. Odvolací soud tudíž vycházel z těchto zjištění:

4. Dne 6. 11. 2009 žalobkyně s účastnicí uzavřely smlouvu o připojení zařízení výrobce elektřiny k distribuční soustavě, v níž se účastnice zavázala umožnit žalobkyni připojení výroby k distribuční soustavě a zajistit požadovaný rezervovaný výkon za předpokladu splnění podmínek dle článku IV odst. 1 této smlouvy. Ve smlouvě se strany zavázaly řídit Pravidly provozování distribuční soustavy (dále též jen „PPDS“).

Dne 3. 12. 2010 podala žalobkyně účastnici žádost o první paralelní připojení, avšak bez potřebných listin.

Dne 4. 12. 2010 žalobkyně uzavřela se společností E.ON Energie, a. s., smlouvu o odběru elektrické energie, čímž se FVE P. stala odběratelem elektřiny ze sítě.

Dne 27. 12. 2010 nabylo právní moci rozhodnutí, jímž byla žalobkyni udělena licence k výrobě elektřiny. Téhož dne žalobkyně doplnila žádost o první paralelní připojení nutnými listinami.

Dne 13. 1. 2011 podala žalobkyně ERÚ návrh, aby účastnici bylo uloženo uzavřít s ní smlouvu o dodávce elektřiny v cenách platných pro fotovoltaické elektrárny uvedené do provozu od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010.

Dne 19. 1. 2011 účastnice vyhotovila protokol o schválení výroby elektrické energie a došlo k prvnímu paralelnímu připojení výroby žalobkyně.

Dne 12. 2. 2011 proběhla první měřená dodávka elektrické energie vyrobené ve FVE P. do distribuční soustavy.

Dne 10. 3. 2011 byla mezi žalobkyní a účastnicí uzavřena smlouva o dodávce elektřiny.

5. Též v rovině právního posouzení se odvolací soud ztotožnil se závěry soudu prvního stupně. Podle nich byla sice FVE P. od 8. 12. 2010 připojena do distribuční soustavy, avšak výhradně pro potřeby odběru, nikoliv pro dodávky do sítě, a to na základě smlouvy uzavřené s jiným subjektem (s E.ON Energie, a. s.) než s účastnicí řízení. Nešlo tedy o připojení, na základě kterého by mohlo docházet k legálním dodávkám elektrické energie do sítě. Pokud proto žalobkyně před datem 19. 1. 2011, tedy před provedením řádného připojení, a před uzavřením smlouvy o dodávce elektřiny do sítě, na jejímž základě teprve docházelo k výkupu a ke vzniku nároku na kupní cenu, dodávala do distribuční sítě elektřinu, činila tak protiprávně (jednalo by se o nepovolenou dodávku energie do sítě) a takovou dodávku nelze podkládat za relevantní ve smyslu cenového rozhodnutí ERÚ č. 4/2009 ze dne 3. 11. 2009. Odvolací soud shrnul, že faktické dodávání elektřiny do soustavy účastnice v rozporu se smluvními podmínkami a před udělením licence, jakož i před vlastním smluvním připojením, nemůže

mít rozhodný význam pro vznik práva žalobkyně na výkupní ceny elektřiny pro rok 2010. Vzhledem k tomu se žalobkyně nemůže dovolávat ani porušení principu ochrany legitimního očekávání.

II. Dovolání a vyjádření k němu

6. Rozsudek odvolacího soudu ve výroku o věci samé napadla žalobkyně dovoláním.

7. Přípustnost dovolání žalobkyně shledává v tom, že rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného práva, v rozhodování odvolacího soudu doposud nevyřešené, „zda omezení vlastnického práva lze či nelze vázat na učinění či neučinění úkonu ze strany třetí osoby, konkrétně zda poskytnutí součinnosti ze strany soukromoprávního subjektu může ovlivnit vlastnické právo garantované v rámci veřejnoprávních vztahů, a s tím související otázky, zda cenový předpis jakožto akt normativní povahy je či není předpisem dostatečné právní síly, aby omezoval právo vlastnit majetek“.

8. Dovolatelka poté, co vylíčila svou vlastní verzi skutkového stavu věci, obsáhle argumentuje ve prospěch závěru, že splnila zákonné podmínky pro přiznání podpory na výrobu elektrické energie z obnovitelných zdrojů ve formě výkupních cen určených pro výrobu uvedenou do provozu v roce 2010. Vytýká odvolacímu soudu, že nesprávně a ústavně nekonformně vyložil jak bod 1.9 cenového rozhodnutí ERÚ č. 4/2009, tak příslušná ustanovení PPDS, a zasáhl tím do jejího práva vlastnit majetek ve smyslu čl. 1 Protokolu č. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod v rovině legitimního očekávání, že se jí dostane těchto výkupních cen, vycházel-li z toho, že podmínkou vzniku nároku na výkupní ceny pro výrobu uvedené do provozu v roce 2010 bylo provedení prvního paralelního připojení do elektrizační soustavy a uzavření smlouvy o dodávkách s provozovatelem distribuční soustavy, a nepřiznal-li právní význam faktickému připojení a dodávkám elektřiny do distribuční soustavy, ačkoliv se jedná o materiální splnění podmínky připojení k distribuční soustavě. Dovolatelka má za ústavně konformní takový výklad bodu 1.9 tohoto cenového rozhodnutí, že dnem uvedení do provozu se rozumí již den, kdy začne výroba v souladu s rozhodnutím o udělení licence vyrábět elektřinu a je schopna ji dodávat do elektrizační soustavy, a dovozuje, že též tuto podmínku splnila, neboť vyráběla elektřinu a dodávala ji do soustavy již v období od 8. 12. 2010. Poukazuje na to, že první paralelní připojení bylo jako podmínka zakotveno až s účinností od 1. 1. 2011 cenovým rozhodnutím ERÚ č. 2/2010 ze dne 8. 11. 2010, což umožňovalo až ustanovení § 3 zákona č. 180/2005 Sb. ve znění novely provedené s účinností od 1. 1. 2011 zákonem č. 330/2010 Sb., podle něhož podpora se vztahuje na výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů ve výrobních elektřiny připojených do elektrizační soustavy; stanovením takové podmínky v cenovém rozhodnutí č. 4/2009 by cenový orgán vybočil z mezí zákonného zmocnění. Výklad, že musí být též uzavřena smlouva o dodávce elektřiny, by pak podmiňoval právo na aktuální výkupní ceny tím, zda soukromý subjekt uzavře soukromoprávní smlouvu, a přiznával by jednání účastnice závažné veřejnoprávní účinky. Dovolatelka zdůrazňuje, že povinnost provést první paralelní připojení na základě souhlasu a za přítomnosti provozovatele distribuční soustavy byla stanovena až s účinností od 26. 10. 2010 změnou PPDS, doplněním článku 13 přílohy č. 4, a namítá, že jde o jednostrannou změnu obchodních podmínek „v průběhu hry“, která je v rozporu s jejím legitimním očekáváním a tudíž s ústavním pořádkem.

9. Ujednání v článku VII bod 1 smlouvy o připojení má dovolatelka za neplatné pro rozpor s § 269 odst. 3 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, zrušeného ke dni 1. 1. 2014 (dále jen „obch. zák.“), neboť stanoví podmínku, která závisí na libovůli jedné strany. I v případě jeho platnosti měla účastnice svůj závazek splnit a výrobu schválit bez zbytečného odkladu po požádání, k němuž došlo nejpozději 3. 12. 2010. Tvrdí též, že účastnice záměrně zmařila splnění podmínky provozu distribuční soustavy, neboť ač měla možnost i personální kapacitu provést u ní první paralelní připojení v roce 2010, tak neučinila, a smlouva se tak vzhledem k § 36 odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb., občanský

zákoník, zrušeného ke dni 1. 1. 2014 (dále též je „obč. zák.“) stala nepodmíněnou. Zároveň považuje za ústavně nekonformní, aby byl vznik nároku vázán na libovůli provozovatele distribuční soustavy nebo na jeho personálních možnostech, respektive aby bylo na jeho zvážení, kterému subjektu poskytne součinnost ještě v roce 2010 a kterému ne.

10. Dovolatelka navrhuje, aby dovolací soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

11. Účastnice řízení se ve svém vyjádření k dovolání ztotožňuje s právním posouzením odvolacího soudu, snáší argumenty na podporu jeho závěrů a navrhuje, aby dovolání bylo odmítnuto, případně zamítnuto.

III.

Přípustnost dovolání

12. Se zřetelem k době vydání napadeného rozhodnutí odvolacího soudu se uplatní pro dovolací řízení – v souladu s bodem 7. článku II, části první, přechodných ustanovení zákona č. 404/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, a s bodem 2. článku II, části první, přechodných ustanovení zákona č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony – občanský soudní řád ve znění účinném od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 (dále též jen „o. s. ř.“).

13. Po zjištění, že dovolání bylo podáno ve lhůtě stanovené v § 240 odst. 1 o. s. ř. oprávněnou osobou při splnění podmínky povinného zastoupení (§ 241 odst. 1 a 4 o. s. ř.), se Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání, neboť dovoláním lze napadnout pravomocné rozhodnutí odvolacího soudu jen za předpokladu, že to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o. s. ř.).

14. Podle § 237 o. s. ř. je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem posouzena jinak.

15. Otázky, které dovolatelka výslovně vymezila, závěr o přípustnosti dovolání založit nemohou, neboť napadené rozhodnutí na jejich řešení nespočívá a není tak splněna jedna ze základních podmínek přípustnosti dovolání stanovených v § 237 o. s. ř. Odvolací soud takto formulované otázky neřešil, neboť nedovodil, že došlo k omezení vlastnického práva dovolatelky, respektive k omezení jejího práva vlastnit majetek.

16. Vzhledem k tomu však, že dovolací soud není vázán formálním vymezením předpokladů přípustnosti dovolání (k tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2013, sp. zn. [29 Cdo 2394/2013](#), uveřejněné pod číslem 4/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, a též např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2014, sp. zn. [30 Cdo 159/2014](#)), nýbrž hodnotí, zda je z dovolání vůbec patrné, o kterou otázku hmotného nebo procesního práva jde, Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolání je podle § 237 o. s. ř. přípustné, když z obsahu dovolání vyplývá, že se jím předkládá k řešení otázka hmotného práva, na jejímž řešení spočívá napadené rozhodnutí a kterou dovolací soud ve své rozhodovací praxi dosud neřešil, totiž otázka výkladu pojmu „vedení výrobní do provozu“ jako skutečnosti rozhodné pro vznik nároku provozovatele výrobní elektrické energie využívající sluneční záření na výkupní ceny elektřiny stanovené cenovým rozhodnutím Energetického regulačního úřadu pro rok 2010.

IV. Důvodnost dovolání

17. Nejvyšší soud tedy přezkoumal napadené rozhodnutí z hlediska dovolatelkou vymezeného důvodu (srov. § 242 odst. 3 větu první o. s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání není důvodné.

18. Podle § 3 odst. 1 věty první zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů), zrušeného k 1. 1. 2013, ve znění účinném do 31. 12. 2010, podpora podle tohoto zákona (dále jen „podpora“) se vztahuje na výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů vyrobenou v zařízeních v České republice využívajících obnovitelné zdroje, s výjimkou větrných elektráren umístěných na rozloze 1 km² o celkovém instalovaném výkonu nad 20 MWe.

Podle § 3 odst. 1 věty první zákona č. 180/2005 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2012, podpora podle tohoto zákona (dále jen „podpora“) se vztahuje na výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů ve výrobních elektřiny na území České republiky připojených do elektrizační soustavy České republiky přímo, prostřednictvím odběrného místa nebo prostřednictvím jiné výrobní elektřiny připojené k elektrizační soustavě České republiky, s výjimkou větrných elektráren umístěných na rozloze 1 km² o celkovém instalovaném výkonu nad 20 MWe.

Podle § 4 zákona č. 180/2005 Sb., který po dobu účinnosti zákona nedoznal změny, provozovatel přenosové soustavy nebo provozovatelé distribučních soustav jsou povinni na svém licenci vymezeném území přednostně připojit k přenosové soustavě nebo k distribučním soustavám zařízení podle § 3 (dále jen „zařízení“) za účelem přenosu nebo distribuce elektřiny z obnovitelných zdrojů, pokud o to výrobce elektřiny z obnovitelných zdrojů (dále jen „výrobce“) požádá a pokud splňuje podmínky připojení a dopravy elektřiny stanovené zvláštním právním předpisem [tj. energetickým zákonem] (odstavec 1). Provozovatelé regionálních distribučních soustav a provozovatel přenosové soustavy jsou povinni vykupovat veškerou elektřinu z obnovitelných zdrojů, na kterou se vztahuje podpora, a uzavřít smlouvu o dodávce, pokud výrobce elektřinu z obnovitelných zdrojů nabídl, za podmínek podle § 5 a za ceny podle § 6 (odstavec 4, věta první). Výrobce, který nabídl elektřinu k povinnému výkupu, musí uzavřít smlouvu s provozovatelem příslušné regionální distribuční soustavy nebo přenosové soustavy (odstavec 17).

Podle § 6 zákona č. 180/2005 Sb., ve znění novely provedené s účinností od 20. 5. 2010 zákonem č. 137/2010 Sb., týkající se jen odstavce 4, úřad stanoví vždy na kalendářní rok dopředu výkupní ceny za elektřinu z obnovitelných zdrojů (dále jen „výkupní ceny“) samostatně pro jednotlivé druhy obnovitelných zdrojů a zelené bonusy tak, aby

a) byly vytvořeny podmínky pro naplnění indikativního cíle podílu výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů na hrubé spotřebě elektřiny ve výši 8 % v roce 2010 a

b) pro zařízení uvedená do provozu

1. po dni nabytí účinnosti tohoto zákona bylo při podpoře výkupními cenami dosaženo patnáctileté doby návratnosti investic za podmínky splnění technických a ekonomických parametrů, kterými jsou zejména náklady na instalovanou jednotku výkonu, účinnost využití primárního obsahu energie v obnovitelném zdroji a doba využití zařízení a které jsou stanoveny prováděcím právním předpisem,

2. po dni nabytí účinnosti tohoto zákona zůstala zachována výše výnosů za jednotku elektřiny z obnovitelných zdrojů při podpoře výkupními cenami po dobu 15 let od roku uvedení zařízení do provozu jako minimální se zohledněním indexu cen průmyslových výrobců; za uvedení zařízení do provozu se považuje též ukončení rekonstrukce technologické části stávajícího zařízení, změna

paliva, nebo ukončení modernizace, zvyšující technickou a ekologickou úroveň stávajícího zařízení,

3. před dnem nabytí účinnosti tohoto zákona byla po dobu 15 let zachována minimální výše výkupních cen stanovených pro rok 2005 podle dosavadních právních předpisů se zohledněním indexu cen průmyslových výrobců (odstavec 1).

19. Výkupní ceny stanovené Úřadem pro následující kalendářní rok nesmí být nižší než 95 % hodnoty výkupních cen platných v roce, v němž se o novém stanovení rozhoduje. Ustanovení věty první se nepoužije pro stanovení výkupních cen pro následující kalendářní rok pro ty druhy obnovitelných zdrojů, u kterých je v roce, v němž se o novém stanovení výkupních cen rozhoduje, dosaženo návratnosti investic kratší než 11 let; Úřad při stanovení výkupních cen postupuje podle odstavců 1 až 3 (odstavec 4).

20. Podle bodu 1.9 Cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 4/2009 ze dne 3. 11. 2009, ve znění Cenového rozhodnutí ERÚ č. 5/2009 ze dne 23. 11. 2009, účinného od 1. 1. 2010, u nově zřizované výrobní elektrárny nebo zdroje se uvedením do provozu rozumí den, kdy výrobce začal v souladu s rozhodnutím o udělení licence a vzniku oprávnění k výkonu licencované činnosti vyrábět a dodávat elektřinu do elektrizační soustavy při uplatnění podpory formou výkupních cen nebo kdy poprvé začal vyrábět elektřinu při uplatnění podpory formou zelených bonusů. V bodě 1.15. je pak stanovena (mimo jiné) výkupní cena pro výrobu elektřiny využitím slunečního záření po 1. lednu 2009 pro zdroj s instalovaným výkonem nad 30 kW včetně a uvedeným do provozu od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010: 12 150 Kč/MWh.

21. Podle bodu 1.10 Cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 2/2010 ze dne 8. 11. 2010, účinného od 1. 1. 2011, u nově zřizované výrobní připojené do distribuční soustavy nebo přenosové soustavy se dnem uvedení do provozu rozumí den, kdy byly splněny obě následující podmínky: a) nabyla právní moc licence na výrobu elektřiny, a b) bylo ze strany provozovatele distribuční soustavy nebo provozovatele přenosové soustavy provedeno paralelní připojení výrobní k distribuční nebo přenosové soustavě. V bodě 1.9 je stanovena (mimo jiné) výkupní cena pro výrobu elektřiny využitím slunečního záření pro zdroj s instalovaným výkonem nad 30 kW do 100 kW včetně a uvedeným do provozu od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2011: 5 900 Kč/MWh, a pro zdroj s instalovaným výkonem nad 30 kW a uvedeným do provozu od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010: 12 400 Kč/MWh.

22. Podle § 25 odst. 1 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 17. 8. 2011 (dále též jen „energetický zákon“), provozovatel distribuční soustavy a) zajišťuje spolehlivé provozování, obnovu a rozvoj distribuční soustavy na území vymezeném licencí, b) umožňuje distribuci elektřiny na základě uzavřených smluv, c) řídí toky elektřiny v distribuční soustavě při respektování přenosů elektřiny mezi ostatními distribučními soustavami a přenosovou soustavou ve spolupráci s provozovateli ostatních distribučních soustav a provozovatelem přenosové soustavy.

Podle § 50 energetického zákona smlouvou o dodávce elektřiny se zavazuje dodavatel elektřiny dodávat elektřinu vymezenou množstvím a časovým průběhem jinému účastníkovi trhu s elektřinou a účastník trhu s elektřinou se zavazuje zaplatit za ni cenu (odstavec 1, věta první). Smlouvou o připojení se zavazuje provozovatel přenosové nebo distribuční soustavy připojit k přenosové nebo distribuční soustavě zařízení žadatele pro výrobu, distribuci nebo odběr elektřiny a zajistit dohodnutý rezervovaný příkon nebo výkon a žadatel se zavazuje uhradit podíl na oprávněných nákladech na připojení. Smlouva o připojení musí obsahovat technické podmínky připojení zařízení, typ měření a jeho umístění a termíny a místo připojení zařízení (odstavec 3).

Podle § 52 energetického zákona je neoprávněnou dodávkou elektřiny do elektrizační soustavy [mimo jiné] a) dodávka bez uzavřené smlouvy o dodávce elektřiny ... (odstavec 1). Neoprávněná

dodávka elektřiny do elektrizační soustavy se zakazuje (odstavec 3).

23. Dovolatelce je třeba přisvědčit v tom, že v cenovém rozhodnutí ERÚ č. 4/2009 nebyl závěr o uvedení nově zřizované výrobní do provozu výslovně podmíněn provedením paralelního připojení výrobní k distribuční nebo přenosové soustavě provozovatelem příslušné soustavy, tak jak se stalo v pozdějším cenovém rozhodnutí ERÚ č. 2/2010. I v něm se však dnem uvedení do provozu rozuměl den, kdy byly splněny obě tam stanovené podmínky, totiž že a) výrobcí byla pravomocným rozhodnutím udělena licence na výrobu elektřiny a b) výrobce začal vyrábět a dodávat elektřinu do elektrizační soustavy.

24. Tak to vnímá též dovolatelka, jak je zřejmé z argumentace v bodě 20 dovolání. V názoru, že též druhou z těchto podmínek ještě v roce 2010 splnila, se však mylí; podmínka „dodávání elektřiny do elektrizační soustavy“ nemůže být splněna jednáním, které není v souladu s právem.

25. Splnění předpokladu realizace dodávek energie do elektrizační soustavy rozhodně není možno chápat jen technicky, jak prosazuje dovolatelka, nýbrž též v právním smyslu; musí jít o dodávky, které jsou realizovány v souladu s právem, nikoliv bez právního titulu či dokonce protiprávně. Dodávání elektřiny do elektrizační soustavy z povahy věci nutně vyžaduje souhlas a součinnost jejího provozovatele; ten by jen stěží mohl řádně plnit své funkce vymezené v § 25 odst. 1 energetického zákona, kdyby jakýkoliv subjekt připojený toliko pro odběr mohl bez jeho vědomí a souhlasu do sítě elektřinu i dodávat. Nemůže proto jít o faktické dodávky bez náležitého připojení k dodávkám do soustavy. Dodávky bez uzavřené smlouvy jsou ustanovením § 52 energetického zákona výslovně zakázány a jejich realizace je tudíž protiprávní.

26. V situaci, v níž výrobní dovolatelky nebyla připojena pro dodávání elektřiny do sítě, ale jen pro odběr, navíc v závazkovém vztahu s jiným subjektem (s obchodníkem s elektřinou) než s provozovatelem distribuční soustavy, a smlouva s provozovatelem distribuční soustavy o dodávkách elektřiny do soustavy nebyla uzavřena, nemohly být případné jen „faktické“ dodávky dodávkami právně relevantními z hlediska výkupních cen pro rok 2010.

27. V té souvislosti je třeba zdůraznit k těm tvrzením o skutkovém stavu věci, která dovolatelka předkládá v rámci dovolací argumentace, aniž jsou poznatky o příslušných skutečnostech zahrnuty ve skutkovém stavu zjištěném soudy nižších stupňů, že správnost skutkového stavu věci zjištěného v řízení před soudy nižších stupňů v dovolacím řízení probíhajícím v procesním režimu účinném od 1. 1. 2013 v žádném ohledu zpochybnit nelze. Dovolací přezkum je ustanovením § 241a odst. 1 o. s. ř. vyhrazen výlučně otázkám právním, ke zpochybnění skutkových zjištění odvolacího soudu nemá dovolatel k dispozici způsobilý dovolací důvod a dovolací soud proto při přezkumu správnosti právního posouzení odvolacího soudu vychází z toho skutkového stavu věci, jak jej zjistily soudy nižších stupňů (je tímto skutkovým stavem vázán).

28. Pod bodem 28 dovolání dovolatelka - v rozporu s tím, co dovozuje v bodě 20 - prosazuje takový výklad cenového rozhodnutí ERÚ č. 4/2009, podle něhož je výrobní připojena dnem, kdy začne v souladu s rozhodnutím o udělení licence vyrábět elektřinu a je schopna dodávat ji do elektrizační soustavy. Z čeho dovozuje, že právě jen takový výklad je ústavně konformní, není z dovolání zcela zřejmé. Zakládá-li i tento názor na úvaze, že ERÚ stanovením věcné podmínky pro uplatnění dané formy cenové regulace vybočil z mezí zákonného zmocnění a postupoval v rozporu s článkem 4 Listiny základních práv a svobod, podle něhož mohou být povinnosti ukládány pouze na základě zákona a v jeho mezích, nepodepírá toto své tvrzení přesvědčivými argumenty.

29. Podle § 5 odst. 5 věty první zákona č. 526/1990 S., o cenách, ve znění účinném do 17. 11. 2009, maximální, pevné nebo minimální ceny platí pro všechny prodávající a kupující určeného druhu zboží a jejich uplatnění mohou cenové orgány nebo místní orgány omezit dalšími věcnými, popřípadě

časovými podmínkami.

30. Započetí s dodávkami elektřiny do elektrizační soustavy v průběhu určitého kalendářního roku, zakotvené jako podmínka aplikace cenového předpisu stanovícího výkupní ceny elektřiny pro tento kalendářní rok, je zcela logickým předpokladem podpory formou určitých výkupních cen, majícím oporu v zákoně. Hovoří-li zákon č. 180/2005 Sb. o „výkupu“ vyrobené elektrické energie a uplatňuje-li dovolatelka nárok na určité „výkupní ceny“, nelze rozumně vycházet z toho, že by se tento výkup mohl realizovat bez současného prodeje z její strany a tedy bez dodávek této energie subjektu, který elektřinu vykupuje. Jak požadavek dodávání energie do sítě, tak požadavek, aby se tak dělo na základě licence, je v souladu se zněním a účelem zákona č. 180/2005 Sb. a tvoří s ním logický a přirozeně provázaný celek. Bod 1.9 cenového rozhodnutí ERÚ č. 4/2009 tak ve skutečnosti žádné nové povinnosti nezakládá. Vyjadřuje v rovině cenové regulace, že k výkupu energie je třeba energii dodávat a je tak třeba činit legálně, a promítá v ní znění zákona plně v souladu s jeho smyslem. Jedná se tudíž spíše o technickou specifikaci stavu, v němž lze výrobu považovat za uvedenou do provozu pro účely uplatnění podpory formou výkupních cen.

31. Novela zákona č. 180/2005 Sb. provedená zákonem č. 330/2010 Sb. nemá ten význam, který mu dovolatelka přisuzuje. Z důvodové zprávy k vládnímu návrhu tohoto zákona a z protokolu o jejím projednání Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky dne 29. 10. 2010 (dostupného na webových stránkách Poslanecké sněmovny) je zřejmé, že účelem novelizace § 3 odst. 1 zákona č. 180/2005 Sb. bylo neposkytovat nadále podporu výrobnám nepřipojeným do elektrizační soustavy, tzv. ostrovním systémům, tedy výrobě elektřiny pro vlastní spotřebu, o kterou v souzené věci nejde. Dovolatelka se tu domáhá výkupních cen za elektřinu dodanou do soustavy.

32. Stanoví-li tedy cenové rozhodnutí jako předpoklad pro nárok na výkupní ceny pro rok 2010, že výrobce v tomto roce začne elektřinu dodávat, pak nejde o nic takového, co by mohlo – oproti přesvědčení dovolatelky – legitimní očekávání založené na úpravě v samotném zákoně č. 180/2005 Sb. narušit.

33. Cenové rozhodnutí ERÚ č. 4/2009 pak bylo vydáno dne 3. 11. 2009 a uveřejněno v Energetickém regulačním věstníku, částka 9, dne 6. 11. 2009, tedy právě v době, kdy dovolatelka uzavřela s účastnicí smlouvu o připojení. Již od samého počátku závazkového vztahu musela být tedy její očekávání ohledně podmínek pro získání nároku na výkupní ceny roku 2010 formována právě s vědomím úpravy obsažené v tomto cenovém rozhodnutí. Argumentace, že do jejího majetku bylo zasaženo až pozdějšími změnami s retroaktivními účinky, je proto lichá; dovolatelka nesplnila podmínky ani dle původních pravidel, za kterých smlouvu uzavírala.

34. Dovolací soud tedy vybočení z mezí zákonného zmocnění ani jinak zapříčiněný protiústavní zásah do majetku dovolatelky v tomto cenovém rozhodnutí neshledává.

35. Důvodnost nelze přiznat ani polemice dovolatelky proti takovému výkladu cenového rozhodnutí ERÚ č. 4/2009, podle něhož je předpokladem „dodávání“ ve smyslu bodu 1.9 předchozí uzavření smlouvy o dodávce elektřiny s provozovatelem distribuční soustavy. Dovolatelka nijak nevysvětluje, v čem konkrétně by protiústavnost takové podmínky měla spočívat. To, že čerpání určitých zvýhodnění, dotací, bonusů či zvláštních režimů, které mají veřejnoprávní povahu, je podmíněno uzavřením soukromoprávní smlouvy, není samo o sobě ničím protiústavním. Nejde tu o podmínku nijak výjimečnou. Například v programu zelená úsporám je třeba provést určité úkony (energetické zhodnocení), k nimž je třeba využít smluvních služeb určitých osob (energetický specialista se speciálním oprávněním), konkrétní materiály je možno nakoupit od dodavatelů s příslušným oprávněním, u celé řady dotačních programů v sociální oblasti je podpora navázána například na uzavření určitého počtu pracovních smluv s vymezenými typy zaměstnanců, pro získání řady daňových zvýhodnění je třeba uzavřít smlouvu o úvěru ze stavebního spoření či smlouvu o

hypotéčním úvěru, atp. V řadě případů je pak poskytnutí veřejnoprávní podpory z povahy věci existencí určitého soukromoprávního vztahu nutně podmíněno, a tak je tomu i v souzené věci. Jak by mohla být provozovateli fotovoltaické elektrárny poskytnuta podpora formou určitých, cenovým orgánem stanovených výkupních cen, kdyby tu nebyl smlouvou soukromého práva založený závazkový vztah, obsahující mimo jiné závazek provozovatele distribuční soustavy odebírat vyrobenou elektřinu a platit za ni kupní cenu?

36. Uzavření smlouvy s provozovatelem distribuční soustavy jako předpoklad pro dodávání elektřiny k povinnému výkupu ostatně vyplývá přímo ze zákona, z § 4 odst. 17 zákona č. 180/2005 Sb., podle něhož výrobce, který nabídl elektřinu, musí uzavřít smlouvu s provozovatelem příslušné regionální distribuční soustavy nebo přenosové soustavy.

37. Uzavření smlouvy o dodávce přitom oproti tomu, co naznačuje dovolatelka, není ponecháno na libovůli třetí osoby. Povinnost provozovatele distribuční soustavy připojit výrobce elektřiny z obnovitelných zdrojů při splnění stanovených podmínek k distribuční soustavě, vykupovat od něho elektřinu z obnovitelných zdrojů, na kterou se vztahuje podpora, a za tímto účelem s ním uzavřít smlouvu o dodávce, je stanovena zákonem (srov. § 4 zákona č. 180/2005 Sb.). Jestliže by se provozovatel distribuční soustavy ve vztahu k plnění těchto povinností, též k uzavření smlouvy o dodávkách elektřiny do soustavy, dopustil obstrukčního, šikanózního, diskriminačního či jinak protiprávního postupu, byl by stížen soukromoprávní sankcí, neboť by odpovídal za škodu tím způsobenou.

38. Skutečnost, že pro dodávání energie do sítě je třeba řádného připojení pro dodávání (nikoliv jen pro odběr), schválení výrobní ze strany účastnice a uzavření smlouvy o dodávkách, vyplývá nakonec i ze samotné smlouvy o připojení. Podle jejího článku VII odst. 1 podmínkou paralelního provozu výrobní s distribuční soustavou je potvrzení „Protokolu o schválení výrobní“ (příloha č. 2 smlouvy) ze strany provozovatele distribuční soustavy. Názor o neplatnosti tohoto ujednání pro rozpor s § 269 odst. 3 obch. zák. prosazovaný dovolatelkou neobstojí; toto ujednání neupravuje dodatečné určení obsahu závazku. Jde o stanovení běžné smluvní povinnosti, respektive podmínky, která je z povahy věci závislá na aktivitě jedné ze smluvních stran, stejně jako realizace mnoha jiných smluvních povinností či podmínek, včetně těch, které vyplývají přímo ze zákona, např. převzetí díla a podepsání protokolu o jeho předání a převzetí (srov. § 554 obch. zák. a k němu např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 22. 9. 2009, sp. zn. [32 Cdo 2592/2008](#), a ze dne 29. 1. 2013, sp. zn. [23 Cdo 1168/2011](#)). Součástí smlouvy o připojení je dle jejího článku I in fine též Stanovisko Provozovatele DS k žádosti o připojení ze dne 8. 7. 2009, které obsahuje upozornění, že před uvedením výrobní do provozu bude požadováno předložení licence na výrobu elektřiny, a je zde popsán proces uvedení do provozu, na což navazuje informace, že „po provedení ověřovacího provozu a odstranění případných závad s Vámi bude uzavřena smlouva o připojení zařízení Výrobce k DS (nebyla-li uzavřena dříve), uzavřeny příslušné obchodní smlouvy s účastníkem trhu s elektřinou a instalováno obchodní měření dodávky el. energie do distribuční sítě.“ Dovolatelce tedy muselo být již při uzavírání smlouvy o připojení zřejmé, jaké podmínky musejí být splněny, aby mohla započít s dodávkami do sítě.

39. Argument, že účastnice „záměrně zmařila splnění podmínky provozu distribuční soustavy“, neboť měla možnost i personální kapacitu provést první paralelní připojení dovolatelky v roce 2010, nejenže postrádá podklad ve zjištěném skutkovém stavu věci, nýbrž je s tím, co bylo zjištěno, v evidentním rozporu. I kdyby nebylo lze vycházet z PPDS novelizovaných až k 6. 10. 2010, stanovících provozovateli distribuční soustavy k provedení tzv. paralelního připojení 30 denní lhůtu běžící ode dne, kdy mu bude předložena úplná žádost výrobce včetně všech podkladů, nelze přehlédnout, že dovolatelka předložila úplnou žádost až dne 27. 12. 2010, účastnice by tedy měla na připojení za účelem dodávky elektřiny do soustavy čtyři pracovní dny na samém konci kalendářního roku. Ze skutečnosti, že tak v této době neučinila, nelze dovozovat ani její prodlení, posuzované se zřetelem na obecnou lhůtu „bez zbytečného odkladu poté, kdyby byl věřitel dlužníkem o splnění požádán“ (§

340 odst. 2 obch. zák.), natož pak záměr. Tím spíše by to platilo, kdyby soudy nižších stupňů vyšly důsledně ze skutkového stavu zjištěného ve správním řízení, podle něhož byla žádost doplněna o poslední potřebnou listinu dokonce až dne 29. 12. 2010. Že oproti tomu, co tvrdí dovolatelka, nemohla být relevantní žádost podána již dne 3. 12. 2010, kdy neměla dokonce ani licenci, je nábílední.

40. Lze uzavřít, že předpokladem vzniku nároku provozovatele výroby elektrické energie využívající sluneční záření na výkupní ceny elektřiny stanovené pro rok 2010 Cenovým rozhodnutím Energetického regulačního úřadu č. 4/2009 ze dne 3. 11. 2009 je skutečnost, že výrobce začal do konce tohoto roku v souladu s pravomocným rozhodnutím o udělení licence vyrábět a dodávat elektřinu do elektrizační soustavy. Tento předpoklad není splněn, jestliže byly dodávky prováděny toliko protiprávně, tj. bezesmluvně a bez připojení k dodávkám provedeného provozovatelem distribuční soustavy.

41. Vzhledem k tomu, že závěry soudů nižších stupňů při řešení otázky, pro něž je dovolání přípustné, nejsou založeny na obsahu Pravidel provozování distribuční soustavy, nezavdává důvod k dovolacímu přezkumu ta část námitek, v níž se dovolatelka věnuje právní povaze PPDS, závaznosti jejich změn a režimu jejich schvalování a zpochybňuje soulad § 97a energetického zákona s ústavním pořádkem.

42. Očekávání dovolatelky, že se jí dostane výkupních cen stanovených pro rok 2010, založené na zjevně nesprávném názoru o právní relevanci tzv. faktických (ve skutečnosti svévolných a protiprávních) dodávek, rozhodně nelze shledat legitimním, do jejího majetku ve smyslu čl. 1 Protokolu č. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod tudíž zasazeno nebylo. Vzhledem k tomu, že dovolatelka předpoklady pro vznik práva na tyto výkupní ceny nesplnila, nelze jí přisvědčit ani v tom, že byla napadeným rozhodnutím zbavena svých již nabytých práv.

43. Protože v mezích, v nichž bylo dovolání shledáno přípustným, je rozsudek odvolacího soudu z hlediska uplatněného dovolacího důvodu správný a dovoláním neuplatněné vady řízení, k nimž u přípustného dovolání dovolací soud přihlíží z úřední povinnosti (srov. § 242 odst. 3 větu druhou o. s. ř.), se ve vztahu k závěrům odvolacího soudu otevřeným dovolacímu přezkumu ze spisu nepodávají. Nejvyšší soud dovolání podle § 243d písm. a) o. s. ř. zamítl.